

Για το νέο αντεργατικό νομοσχέδιο του Υπουργείου Εργασίας (του Παναγιώτη Κολοβού)

Άρθρο του δικηγόρου Παναγιώτη Κολοβού για το νέο νομοσχέδιο του Υπουργείου Εργασίας.

Νέο αντεργατικό νομοσχέδιο – ταφόπλακα για συνδικαλιστικά και εργασιακά δικαιώματα.

Η υπερ-αντιδραστική κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, με το πρόσχημα της ανάγκης για μέτρα που δήθεν θα βοηθήσουν την ανάκαμψη της οικονομίας από την κρίση που έχει επιφέρει η πανδημία και εκμεταλλευόμενη τα περιοριστικά μέτρα του λοκντάουν αλλά και τον φόβο για την μετάδοση του ιού, που δεν ευνοούν μαζικές εκδηλώσεις διαμαρτυρίας, ετοιμάζεται να κατεβάσει μέσα στον Δεκέμβριο ένα ακόμη αντεργατικό νομοσχέδιο με προφανή στόχο να διευκολύνει την εργοδοτική κερδοφορία σε βάρος των μισθών και των εργασιακών δικαιωμάτων, αλλά και να καταστήσει ακόμα δυσκολότερη αν όχι αδύνατη την άσκηση των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων της απεργίας και της διαπραγματεύσεως για συλλογική σύμβαση. Τις κατευθύνσεις του νομοσχεδίου, που μάλιστα δεν έχει καν αναρτηθεί στη δημόσια διαβούλευση (γεγονός που προϋποθέτει για την σφοδρότητα των διατάξεων που θα περιέχει), παρουσίασε ο Υπουργός Εργασίας στο Υπουργικό Συμβούλιο στα τέλη Οκτώβρη.

Θεσμοθέτηση 10ωρης εργασίας , ξεχείλωμα των υπερωριών και επέκταση της εργασίας την Κυριακή

Στο νομοσχέδιο θα υπάρχει πρόβλεψη ότι **«Επιχειρήσεις θα μπορούν να απασχολούν εργαζομένους ως 10 ώρες ημερησίως κατά μέγιστο, χωρίς πρόσθετη αμοιβή, εφόσον εντός του ίδιου βμήνου εξοφλούν τις ώρες με αντίστοιχη μείωση ωρών ή ρεπό ή ημέρες άδειας».**

Παράλληλα προβλέπεται **«προσθήκη επιχειρήσεων και εργασιών στη λίστα που ήδη επιτρέπει την εργασία την Κυριακή»**. Σε συνδυασμό και επιτείνοντας όλα τα παραπάνω, το σχέδιο νόμου προβλέπει **«αύξηση των ωρών των νόμιμων υπερωριών»**. Σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες, προωθείται μέχρι και ο διπλασιασμός τους, ειδικά στη βιομηχανία.

Είναι σαφές από αυτή την διατύπωση ότι θεσμοθετούνται αφενός απλήρωτες υπερωρίες που θα «καλύπτονται» με ρεπό ή άδειες. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται τουλάχιστον κατά 20 ώρες την εβδομάδα ο χρόνος εργασίας, όποτε θέλει ο εργοδότης, δίχως μάλιστα αντίστοιχη αύξηση των αποδοχών. Μάλιστα η αύξηση του χρόνου εργασίας δεν θα μπορεί καν να υπολογιστεί αφού στην εισήγηση του νομοσχεδίου γίνεται λόγος για «αύξηση των ωρών των νόμιμων υπερωριών». Με τον τρόπο αυτό, καταργείται ουσιαστικά και η αποζημίωση του εργαζόμενου για τις πρόσθετες ώρες εργασίας, πέραν του δώρου, η οποία είναι μια μορφή αποζημίωσης για τη φθορά που προκαλούν στον εργαζόμενο οι πρόσθετες ώρες δουλειάς πάνω από το δωρο και για αυτόν ακριβώς το λόγο υπάρχει η προσαύξηση στο ωρομίσθιο για την υπερωρία και την υπερεργασία. Αφενός για να

αποζημιώνεται ο εργαζόμενος από την μεγαλύτερη φθορά των δυνάμεων του, αφετέρου για να λειτουργεί ως αντικίνητρο στον εργοδότη να απαιτεί χωρίς να υπάρχει μεγάλη ανάγκη αυτή την πρόσθετη φθορά. Είναι ενδεικτικό ότι και η νομολογία των δικαστηρίων, για το λόγο αυτό μέχρι σήμερα, αν και δεχόταν την νομιμότητα αποζημίωσης του εργαζόμενου με ρεπό ή άδεια αντί για αμοιβή υπερωρίας, εφόσον όμως υπήρχε σχετική συμφωνία, απαιτούσε όταν υπήρχε τέτοια συμφωνία, η αποζημίωση του πρόσθετου χρόνου να μην γίνεται με ισόχρονη άδεια, αλλά προσαυξημένη. Π.χ. αν εργαζόμενος πραγματοποιούσε συνολικά 16 ώρες υπερωρίας, θα έπρεπε να λάβει ρεπό όχι 16 ωρών (2 ημέρες), αλλά 22,5 ώρες (σχεδόν 3 ημέρες) που αντιστοιχούν στην προσαύξηση 40% της αμοιβής υπερωρίας.

Βεβαίως, δεν είναι η πρώτη φορά που επιχειρείται η κατάργηση του δώρου, καθώς έχει προβλεφθεί ήδη το 10ωρο εργασίας, με τον νόμο 3986/2010. Ωστόσο, η διευθέτηση του χρόνου εργασίας (έως 6 μήνες 10ωρο και αντίστοιχα 6 μήνες 6ωρο) που προβλέπεται στο νόμο αυτό, απαιτεί αφενός συναίνεση του εργαζόμενου και αφετέρου συμφωνία με τις εργατικές οργανώσεις της επιχείρησης ή του κλάδου ή τα συμβούλια εργαζομένων. Έπρεπε δηλαδή να υπάρχει επιχειρησιακή σ.σ.ε. ή συμφωνία με το συμβούλιο εργαζομένων, προκειμένου να εφαρμοστεί σύστημα διευθέτησης του χρόνου εργασίας. Αυτή η ασφαλιστική δικλείδα, οδήγησε στην ουσιαστική αχρησία της συγκεκριμένης πρόβλεψης του νόμου, αφού τα σωματεία εύλογα δεν συμφωνούσαν, και ακριβώς γι' αυτό τον λόγο η κυβέρνηση επιχειρεί με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο να καταργήσει αυτές τις ασφαλιστικές δικλείδες. Με τον τρόπο αυτό καταργείται ουσιαστικά και επίσημα το δωρο 100 χρόνια μετά την νομοθέτηση του.

Επίσης, με τον τρόπο αυτό είναι προφανές ότι μειώνονται οι νέες θέσεις εργασίας, αφού είναι πιο φθηνό για τον εργοδότη να εξαντλεί τους εργαζόμενους του με το νόμο, αντί να προσλαμβάνει νέους για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών. Παράλληλα ενισχύεται η λεγόμενη «εργασιακή ευελιξία» με τα ωράρια- λάστιχο και μειώνεται ο μέσος μισθός.

Διευκόλυνση των απολύσεων

Άλλη διάταξη προβλέπει, **«μετά την προειδοποίηση για απόλυση και μέχρι αυτήν, ο εργοδότης να δικαιούται να αξιώσει να μην προσέρχεται ο εργαζόμενος στην εργασία, αλλά βεβαίως να μισθοδοτείται»**. Δηλαδή, ο εργοδότης να μπορεί να απολύει με «προειδοποίηση» και οι εργαζόμενοι να διώχνονται άμεσα από τον εργασιακό χώρο, δυσκολεύοντας την πάλη με τους συναδέλφους τους ενάντια στις απολύσεις, την ενημέρωση των άλλων εργαζομένων για την απόλυση κλπ γιατί «χαλάει το κλίμα» στην επιχείρηση... Ταυτόχρονα με τον τρόπο αυτό, διευκολύνεται ο εργοδότης να απολύει με προειδοποίηση αντί για έκτακτη καταγγελία και συνεπώς να καταβάλλει την αποζημίωση σε δόσεις ανεξαρτήτως ύψους, αφού θα απαλλάσσεται άμεσα από τον εργαζόμενο και θα μπορεί να καταβάλει το ίδιο συνολικό ποσό, το μισό σαν αποζημίωση και το μισό σαν μισθό του διαστήματος προειδοποίησης. Στόχος λοιπόν, η διευκόλυνση των απολύσεων.

Αφαίρεση αρμοδιοτήτων της Επιθεώρησης Εργασίας υπέρ του ΟΜΕΔ (Οργανισμός Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας) και νέα εμπόδια στην υπογραφή σ.σ.ε.

Περιορίζονται κατά πολύ οι αρμοδιότητες του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας. Εφεξής οι συλλογικές διαφορές εργοδοτών – εργαζομένων σε επιχειρησιακό ή κλαδικό επίπεδο θα επιλύονται

αποκλειστικά στον Οργανισμό Μεσολάβησης και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ), δηλαδή με πολύ πιο χρονοβόρες, νομικού τύπου διαδικασίες και σε έναν οργανισμό, στον οποίο πλειοψηφούν καταστατικά εκπρόσωποι του κράτους και της εργοδοσίας και ο οποίος καθίσταται υπέρτατος ρυθμιστής των συλλογικών διαφορών μεταξύ εργαζόμενων και εργοδοτών. Επίσης είναι προβληματικό το γεγονός, ότι ο ΟΜΕΔ σε αντίθεση με την επιθεώρηση εργασίας, δεν έχει ελεγκτικές αρμοδιότητες για την τήρηση της εργατικής νομοθεσίας, δηλαδή δεν μπορεί να επιβάλλει πρόστιμο στην εργοδοσία για παραβάσεις που διαπιστώνει παρεμπιπτόντως ή μετά από καταγγελία της εργατικής πλευράς. Συνεπώς με τον τρόπο αυτό αποδυναμώνεται σημαντικά η εργατική πλευρά στις συλλογικές διαφορές με την εργοδοσία. Στην εισήγηση του νομοσχεδίου αναφέρεται χαρακτηριστικά πως «η συμφιλίωση συλλογικών διαφορών αφαιρείται από τις Επιθεωρήσεις Εργασίας και ανατίθεται στον ΟΜΕΔ» Ενώ παράλληλα καταργείται και πάλι ο δεύτερος βαθμός διαιτησίας. Παράλληλα, στα πλαίσια του ΟΜΕΔ θεσμοθετείται ειδική επιτροπή εκ των προτέρων ελέγχου της πληρότητας των αιτήσεων μεσολάβησης και διαιτησίας και ορίζεται αναγκαίο περιεχόμενο όλων των αιτήσεων προς τον ΟΜΕΔ, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η στοιχειοθέτηση και η τεκμηρίωσή τους. Με τον τρόπο αυτό είναι προφανές ότι επιδιώκεται να τεθούν πρόσθετα εμπόδια στην προσφυγή σωματείων στον ΟΜΕΔ όταν αντιμετωπίζουν την αδιαλλαξία του εργοδότη να υπογράψει σ.σ.ε. Τέλος αναγνωρίζονται οι «ΣΣΕ υποκλάδου», επιφέροντας νέα πλήγματα στην ισχύ των ήδη αποδυναμωμένων κλαδικών σ.σ.ε. και κατ' επέκταση στα κλαδικά σωματεία με στόχο την περαιτέρω κατηγοριοποίηση και διάσπαση των εργαζόμενων.

□

Φακέλωμα στα συνδικάτα και κατάργηση δικαιώματος υπογραφής σ.σ.ε.

Με δύο επιπλέον διατάξεις, ως υποχρεωτική προϋπόθεση για να λειτουργεί ένα συνδικάτο τίθεται η αποδοχή του φακέλωματος από το κράτος και την εργοδοσία. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι «**καθίσταται προϋπόθεση για την άσκηση συνδικαλιστικού δικαιώματος η απογραφή στο ήδη νομοθετημένο Γενικό Μητρώο**», ενώ το «**δικαίωμα συλλογικής διαπραγμάτευσης αναγνωρίζεται μόνο στις οργανώσεις που έχουν εγγραφεί στα νομοθετημένα ψηφιακά Μητρώα**». Με άλλα λόγια αν ένα σωματείο δεν δέχεται να στείλει κατάλογο των μελών του στο κράτος, μέσω της απογραφής στο μητρώο του Υπουργείου εργασίας, δεν έχει δικαίωμα ούτε να υπογράψει συλλογική σύμβαση, ούτε να κηρύξει απεργία.

Αυστηρότερες προϋποθέσεις για την κήρυξη απεργίας και διεύρυνση των λόγων για τους οποίους μπορεί να κριθεί παράνομη.

Ταυτόχρονα, με το νομοσχέδιο, τίθεται υπό διωγμό, ακόμα και ποινικό, το απεργιακό δικαίωμα, με την κυβέρνηση να αναφέρει προκλητικά ότι αντιμετωπίζει... «χρόνιες υπερβολές του συνδικαλιστικού κινήματος». Τίθενται αυστηρότερες προϋποθέσεις για την κήρυξη της απεργίας και διευκολύνεται η δικαστική καταστολή των απεργιών αφού, εκτός από αυστηρότερες προϋποθέσεις, προβλέπονται περισσότεροι λόγοι για τους οποίους μία απεργία μπορεί να κηρυχθεί παράνομη από τα δικαστήρια. Και αυτά τη στιγμή που ήδη 9 στις 10 απεργίες βγαίνουν παράνομες ή καταχρηστικές...

Ειδικότερα προβλέπονται τα εξής:

Σε περίπτωση απεργίας **«το προσωπικό στοιχειώδους λειτουργίας, που πρέπει να εξακολουθεί να εργάζεται στις επιχειρήσεις που η λειτουργία τους είναι κρίσιμη για το κοινωνικό σύνολο, στο Δημόσιο, τους ΟΤΑ και τα ΝΠΔΔ, ορίζεται σε τουλάχιστον 40%»!** Μάλιστα ο μη ορισμός του προσωπικού ασφαλείας θεωρείται ποινικά κολάσιμη πράξη.

Δηλαδή, στο Δημόσιο, στους ΟΤΑ, αλλά και σε κάθε κλάδο και μεγάλη επιχείρηση που θα κρίνονται κρίσιμοι για το κεφάλαιο από το ίδιο και το κράτος του, όπως στις πρώην ΔΕΚΟ, στις μεταφορές, στα λιμάνια κ.ο.κ., στην απεργία θα υποχρεώνονται να δουλεύουν «τουλάχιστον» σχεδόν οι μισοί εργαζόμενοι! Μέχρι σήμερα δεν υπήρχε αριθμητικός προσδιορισμός, αλλά καθοριζόταν ο αριθμός του προσωπικού ασφαλείας από συμφωνία με την συνδικαλιστική οργάνωση.

Προστίθεται διάταξη που χτυπά και ουσιαστικά καταργεί τις Γενικές Συνελεύσεις ως ανώτερο όργανο των συνδικάτων, στο οποίο υπάρχει ζωντανή συμμετοχή των εργαζομένων στην ενημέρωση, στη συζήτηση, στη συνδιαμόρφωση και τη λήψη των αποφάσεων. Αντίθετα, ορίζεται ότι το Συνδικάτο **«πρέπει να παρέχει πραγματική πρακτική δυνατότητα συμμετοχής και ψήφου εξ αποστάσεως, ηλεκτρονικώς, ιδίως για τη λήψη απόφασης απεργίας...»**. Δηλαδή, αντί για λήψη αποφάσεων μέσα από συλλογικές, ζωντανές και ουσιαστικά δημοκρατικές διαδικασίες με συμμετοχή των ίδιων των εργαζομένων, οι αποφάσεις συνολικά και ειδικά για τις απεργίες θα λαμβάνονται με τους εργάτες απομονωμένους τον έναν από τον άλλον, να πατούν ένα κουμπί από το σπίτι τους, ίσως και υπό την «επίβλεψη» των εκπροσώπων της εργοδοσίας... Είναι ευνόητο ότι η συγκεκριμένη διάταξη έρχεται να διευκολύνει το στήσιμο απεργοσπαστικών μηχανισμών.

Η παραπάνω διάταξη, μάλιστα, έρχεται να «κουμπώσει» με την απεργοκτόνα διάταξη Αχτσιόγλου που ψήφισε η τότε κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ (νόμος 4512/2018), περί απαρτίας του 50%+1 στις Γενικές Συνελεύσεις.

Ακόμα όμως και αν οι εργάτες καταφέρουν να περάσουν όλες αυτές τις συμπληγάδες, το σχέδιο νόμου διευκολύνει το στήσιμο απεργοσπαστικών μηχανισμών της εργοδοσίας. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι **«απαγορεύονται οι καταλήψεις χώρων και εισόδων και η άσκηση ψυχολογικής ή σωματικής βίας. Αν λάβουν χώρα, η απεργία καθίσταται παράνομη. Οσοι μετέχουν σε κατάληψη ή βιαιοπραγούν, τελούν ποινικώς κολάσιμη πράξη»!**

Με μια κουβέντα, η περιφρούρηση της απεργίας από τους εργαζόμενους, ένα απεργιακό σύνθημα έξω από μια επιχείρηση μπορεί να βαφτίζονται... «άσκηση ψυχολογικής βίας», καθιστώντας την απεργία παράνομη, με τους εργαζόμενους να διώκονται ποινικά...

Τέλος τίθενται ακόμα αυστηρότερες προϋποθέσεις για την κήρυξη απεργίας, αφού προβλέπεται πως στην προειδοποίηση για την απεργία απαραίτητο είναι να αναφέρονται και να αιτιολογούνται οι λόγοι και τα αιτήματα που την θεμελιώνουν.

Με τις αλλαγές αυτές, αφενός γίνεται πιο δύσκολο να ληφθεί απόφαση και να κηρυχθεί απεργία αφετέρου δίνεται η δυνατότητα στους δικαστές να κηρύσσουν παράνομες ακόμα και αυτές τις ελάχιστες απεργίες που δεν κηρύσσονταν παράνομες μέχρι σήμερα.

Η ανάγκη για μαζική και ενωτική μαχητική απάντηση

Ίσως ο Βρούτσης και η κυβέρνηση ζήλεψαν την δόξα του γελοίου Λάσκαρη, που διακήρυξε την «κατάργηση της ταξικής πάλης» με τον αντεργατικό νόμο 330/1976. Σε κάθε περίπτωση αυτό που είναι φανερό είναι ότι η κυβέρνηση της ΝΔ δεν θα σταματήσει πουθενά την προσπάθεια της να ρίξει τα βάρη της νέας καπιταλιστικής κρίσης στις πλάτες των εργαζόμενων και να διευκολύνει τα αφεντικά της στην εντατικοποίηση της εκμετάλλευσής τους, ενώ ταυτόχρονα θωρακίζει κατασταλτικά το κράτος τους απέναντι στην πάλη των εργαζομένων.

Η απόλυτη ανυπαρξία απάντησης μέχρι σήμερα από τις συνδικαλιστικές και

πολιτικές οργανώσεις της εργατικής τάξης και η έλλειψη οποιουδήποτε σχεδιασμού, οποιασδήποτε σκέψης για αγώνα προκειμένου να μπει φρένο στην κυβερνητική επίθεση, που δυστυχώς εμφανίζεται μέχρι στιγμής, τους αποθραύνει και διασπείρει περισσότερο την απογοήτευση, τον φόβο και την μοιρολατρία στις τάξεις των εργαζόμενων. Οι κορυφαίες συνδικαλιστικές ηγεσίες έχουν αποδείξει ότι δεν θέλουν να παλέψουν. Οι πολιτικές και συνδικαλιστικές ηγεσίες της Αριστεράς πρέπει να σταθούν επιτέλους στο ύψος των καθηκόντων τους και να αναλάβουν πρωτοβουλίες για μια ενωτική και μαχητική απάντηση. Πρέπει να ξεπεράσουν την λογική των ανέξοδων καταγγελιών και των συμβολικών κινητοποιήσεων και να επεξεργαστούν και να καταθέσουν ένα σχέδιο αγώνα για να δοθεί απάντηση στην επίθεση της κυβέρνησης. Σε αυτή τη βάση πρέπει να καλέσουν συνελεύσεις όλων των συνδικαλιστικών οργανώσεων κάθε βαθμού και πρωτοβουλίες συσπείρωσης των εργαζόμενων για να πάρουν αποφάσεις πάνω σε συγκεκριμένες προτάσεις. Σε έναν τέτοιο αγώνα πρέπει να κληθούν χωρίς αποκλεισμούς και διασπαστικές λογικές, όλες οι δυνάμεις που διαφωνούν με τα αντεργατικά μέτρα, σε ένα Ενιαίο Πανεργατικό Μέτωπο και να αποδειχθεί στην πράξη ποιοι έχουν πρόθεση να παλέψουν για να τα σταματήσουν και ποιοι αρκούνται σε φραστικές καταγγελίες.

Πηγες

- <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=11017938>

-

https://www.efsyn.gr/oikonomia/ergasiaka/266327_antergatiko-kai-antiapergiako-n/s-toy-yp-ergasias

-

https://www.capital.gr/oikonomia/3491384/ti-problepei-to-neo-ergasiako-nomoschedio?fbclid=IwAR22U4w1nzJItIDGnYHD2EQKzuyASwwzSVoLUiziUUHe4_KmI1PwiZByjeE

-

https://www.news247.gr/politiki/ergasiaka-ena-nomoschedio-poy-pernaei-monon-me-lockdown.9034417.html?fbclid=IwAR0D-XqmqFZPdO4M2_PXIBtpuMYlvOVtylwJlaH0lb2swmckDkBGH3XYxPA

-

<https://www.kathimerini.gr/economy/561136828/imerisia-ergasia-eos-10-ores-me-antistathmismata-repo-kai-adeies/>